

Mölnads Stad, kommunrevisionen

Granskning av intern kontroll 2020

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1. Bakgrund.....	1
1.2. Granskningsansats.....	1
2. Iakttagelser och förslag till förbättringar.....	2
2.1. Bokslutsprocessen.....	2
2.2. Löneprocessen och pensioner.....	2
2.3. Inköpsprocessen.....	3
2.4. Investeringsprocessen.....	4
2.5. Exploateringsprocessen.....	4
2.6. Granskning av väsentliga närstående-transaktioner.....	5
3. Identifierade eller befarade problem inför det kommande årsbokslutet.....	6

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Som ett led i årets redovisningsrevision har våra noteringar från granskning av intern kontroll i redovisningen under 2020 sammanställts.

Sammanfattningsvis är det vår bedömning att den interna kontrollen kan förstärkas inom vissa områden. Vår granskning täcker endast områden och aspekter som är väsentliga för revisionen och är ej av sådan omfattning att den täcker in alla svagheter i rutiner och intern kontroll.

1.2. Granskningsansats

Vår granskning av den interna kontrollen omfattar:

- ▶ Bokslutsprocessen
- ▶ Löneprocessen och pensioner
- ▶ Inköpsprocessen
- ▶ Anläggningsprocessen
- ▶ Exploateringsprocessen
- ▶ Kravhanteringsrutinen

Ovanstående granskning innebär i de flesta fall att vi följer hela flödet, dvs. från det att en intäkt eller kostnad genereras till dess att registrering sker i huvudboken och slutligen blir reglerad. Övrig granskning som utförs är:

- ▶ Granskning av momsredovisning
- ▶ Övergripande kontroller i redovisningen
- ▶ Granskning av väsentliga närståendetransaktioner
- ▶ Uppföljning av rapport från löpande granskning 2019

2. Iakttagelser och förslag till förbättringar

2.1. Bokslutsprocessen

Bokslutsprocessen är central utifrån att det sker en mängd avstämningar, reserveringar och bedömningar som kan påverka bokslutet. Den risk för fel, i redovisningen, som föreligger i bokslutsarbetet innebär att bokslutsprocessen alltid bedöms som väsentlig. Vi har gått igenom rutiner för bokslutsarbetet rörande ansvar, avstämningar, periodiseringar med mera.

2.1.1. Gjorda iakttagelser

Bokslutsprocessen är en process som involverar huvuddelen av medarbetarna inom ekonomiavdelningen. Varje ekonom på respektive förvaltning är också involverade i bokslutsprocessen. Det finns skriftliga rutiner där det framgår vem som är ansvarig för vilka avstämningar samt hur ofta avstämningar ska ske. Vår samlade bedömning är att bokslutsprocessen i allt väsentligt bedöms fungera väl.

2.2. Löneprocessen och pensioner

Personalrelaterade kostnader utgör den enskilt största kostnaden för kommunen. Vi har översiktligt gått igenom kommunens löneprocess. Stickprovsmässig granskning av kommunens skattedeklaration avseende sociala avgifter samt källskatteavdrag har genomförts för två månader. Vidare har en översiktlig genomgång gjorts av vilka åtgärder som vidtagits med anledning av lämnade rekommendationer i rapporten Granskning av löne- samt pensionsprocessen, daterad januari 2019.

2.2.1. Gjorda iakttagelser

I den interna kontrollplanen för kommunstyrelsen och stadsledningsförvaltningen ingår ett antal kontroller som årligen ska utföras av löneadministrationen. Exempelvis ska 20 slumpvisa löner väljas ut för granskning, där kontroll ska ske av utbetald lön, rätt tjänst och rätt frånvaro.

Olika kontroller av löner utförs idag av medarbetaren själv, närmaste chef, löneadministratör samt systemförvaltare. Löneadministratörer, systemförvaltare och lönechef är de som har möjlighet att göra förändringar av grunddata i löneregistret. Förändringar av grunddata loggas men granskas endast i efterhand om misstanke om felaktigheter uppkommit.

Kommunen har i form av en checklista tagit fram instruktioner över vilka kontroller ansvarig chef ska utföra innan löneutbetalning. Respektive chef har också möjlighet att ta ut ett antal rapporter för kontroll. Det är respektive chefs ansvar att kontrollera att nettoutbetalningen till respektive person är korrekt. Vilka rapporter som faktiskt tas ut och vilka kontroller som respektive chef utfört är i dagsläget inte spårbart. Vi noterar vidare inte några tvingande kontroller för chefer att göra i systemet för att dokumentera att kontroll av att exempelvis frånvaro registrerats korrekt. Det innebär en risk att rätt frånvaro ej blir registrerad och att felaktig lön därmed blir bokförd.

Vi kan konstatera att det under året utförts ett arbete med att dokumentera centrala rutinbeskrivningar inom löneadministrationen.

2.2.2. Rekommendation

Vi rekommenderar att ändringar av grunddata i löneregistret ska granskas av person som inte har behörighet att registrera grunddata och att kontrollen ska ske regelbundet och inte enbart vid misstanke om felaktigheter.

För att stärka löneprocessen och möjliggöra uppföljning rekommenderar vi kommunen att säkerställa att utförda kontroller innan löneutbetalning kan spåras i efterhand.

Ovanstående rekommendationer kvarstår från föregående år.

2.2.3. Kommunens kommentarer

Granskning av ändringar i grunddata som till exempel lön och arbetstid sker regelbundet en gång per år enligt stadsledningsförvaltningens plan för intern kontroll. Genomförandet av granskningen sker av systemförvaltare vid löneenheten med slutlig bedömning av lönechef som inte har behörighet att registrera grunddata.

I lönesystemet finns det en checklista som beskriver vad cheferna ska kontrollera och hantera inför lönekörning. Checklistan är vidareutvecklad under året och innehåller nu sex olika moment med kontroller och åtgärder och tydliggör vad ansvarig chef ska utföra innan lönekörning. En del av dessa moment kan spåras i efterhand. En viktig aktivitet för att säkerställa en god kontroll är att regelbundet informera cheferna om vad och hur de gör kontrollerna och staden avser att fortsätta utvecklingen av detta arbete.

2.3. Inköpsprocessen

Rutin för inköpsprocessen och hantering av behörigheter, attester med mera har granskats. Vi har genomfört intervjuer med systemansvarig för ekonomisystem samt granskat ett flertal stickprov för att verifiera fakturornas utformning, kontering, attestering, koppling till verksamheten, beställning samt ramavtal.

2.3.1. Gjorda iakttagelser

Kommunen har riktlinjer för inköp och upphandling som beskriver hur kommunens förvaltningar ska hantera inköp och upphandlingsfrågor. Inom kommunen finns vidare ett stadsövergripande inköpsråd som ska bidra till en mer strategisk inköpsorganisation och öka likriktning mellan förvaltningarna.

Kommunen har en modell för systematisk avtalsuppföljning där alla kommunens avtal klassificeras baserat på risk och därefter följs avtalen upp med olika intervall. Exempel på uppföljningspunkter är prissättning, kreditupplysning och avtalsföljsamhet i kommunen.

Under hösten 2019 inleddes en dialog mellan förtroendevalda och tjänstepersoner på stadsledningsförvaltningen som gemensamt anser att kommunen är i behov av en mer

effektiv och strategisk upphandlings- och inköpsorganisation. Målet är att uppnå besparingar genom ökad kostnadseffektivitet samt bidra till kommunens måluppfyllelse. Uppdrag gavs att utreda förutsättningarna till en centraliserad upphandlingsfunktion, göra en översyn av hela inköps-/beställarorganisation samt ta fram en modell för kategoristyrtd inköp. Beslut om förändrade styrprinciper, mot en centraliserad upphandlingsfunktion, planeras att fattas av kommunfullmäktige under slutet av 2020.

Vår samlade bedömning är att inköpsprocessen i allt väsentligt bedöms fungera väl.

2.4. Investeringsprocessen

Det är av central betydelse att rutiner avseende hantering av anläggningstillgångar fungerar tillfredställande och finns dokumenterande med tanke på hur stor del av kommunens balansomslutning dessa utgör. Vi har tillsammans med ansvarig personal övergripande gått igenom rutiner för anläggningstillgångar, särskilt med avseende på genomförda investeringar. Vi har utfört granskning enligt särskilt granskningsprogram innehållande väsentliga kontroller för anläggningsregistret.

2.4.1. Gjorda iakttagelser

Vid övergripande genomgång av processen och kontroller avseende investeringsanteringen identifierades inga brister. Vår samlade bedömning är att hantering av anläggningar inom investeringsprocessen i allt väsentligt bedöms fungera väl.

2.5. Exploateringsprocessen

Vi har gått igenom processen för redovisning av exploateringsområden. Vår granskning har bland annat innefattat att stickprovsgranska nedlagda utgifter och under året genomförda försäljningar.

2.5.1. Gjorda iakttagelser

Vi har stickprovsvist granskat investeringar som avyttrats. Föregående år noterade vi att mäklararvode redovisats netto under intäkter istället för att bruttoredo visas som en kostnad. Kommunen har i enlighet med vår rekommendation övergått till bruttoredo visning av försäljningar av exploateringsområden.

Rådet för kommunal redovisning har i sin rekommendation R2 Intäkter fastställt att det från och med år 2020 inte längre är tillåtet att skuldföra gatukostnads- och exploateringsersättningar i balansräkningen när det inte föreligger en förpliktelse mot finansiären. Istället ska kommunen redovisa dessa ersättningar som en intäkt i sin helhet. Kommunen gör för närvarande avsteg från rekommendationen RKR R2 Intäkter och redovisar erhållna gatukostnadsersättningar som en skuld i balansräkningen även i de fall när förpliktelse mot finansiären saknas.

2.5.2. Rekommendation

Vi rekommenderar kommunen att säkerställa en exploateringsredovisning i enlighet med

Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R2 Intäkter med avseende på redovisning av gatukostnadsersättningar.

2.5.3. Kommunens kommentarer

Vi kommer i bokslut 2020 att följa RKR:s rekommendation R2 Intäkter.

2.6. Granskning av väsentliga närståendetransaktioner

Vi har följt upp om kommunen har en närståendeförteckning. Vidare har vi granskat hos Bolagsverket registrerade engagemang för kommunchef, respektive förvaltningschef och ekonomichef. I de fall ett engagemang har noterats har vi följt upp transaktioner mot kommunens leverantörsregister.

2.6.1. Gjorda iakttagelser

Vi har vid vår granskning inte noterat några transaktioner som synes vara genomförda på annat än marknadsmässiga villkor.

3. Identifierade eller befarade problem inför det kommande årsbokslutet

Vi har inte, förutom ovanstående noteringar, identifierat några problem med avseende på det kommande årsbokslutet.

Göteborg den 26 januari 2021

Hans Gavin

Certifierad kommunal revisor
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

Marcus Gustafson

Certifierad kommunal revisor
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB